

Gravis- grèv, greva, *grevezia*, buca gravezia; *grevadetgna*,
grevonza; buca gravadetgna, gravonza; *grevigar* ni greviau,
buc gravegiar.

Par- pèr, pèra; star-stèra; ara-èra (auch).

V.

Igl e tonic rom. *claus* (stgir), *dir* (quort) deriva per ordinari d' in i u d' in u latin.

Excepzionalmein pon èra e tudestg ed o,-œ latin ni d'autra derivonza *far questa metamorfosa*.

Remarca. La Bibla reformada e divers novs cedischs de scola scrivan quest e tonic muort siu sun empaup confus e per via della derivonza consequentamein cun i, p. e. **vita, fist** etc. buc **veta, fest**.

Nus **adoptein igl e**, perquei che quest vocal prevalescha en la pronunzia populara al sun *git* digl i, e perquei che la literatura, alla quala nus havein dau la preferenzia, ha adina secret e scriva e.

Regla. Scriva é tonic *dir*, che deriva d' in i ni u latin e buc i enstagl.

Ina *excepziun* fan:

1mo certs plaids literals vegls, numnai denter ils exempels de **Nr. 3** de questa secziun

2do il *basegns* de distinguer *dus homonims* cun different senn, p. e. *vesta, vista, fegl, figl* etc.

(Pareglia dil rest il register d' excepziuns).

Ordeifer l' arsis varieschan i ed u denter i, e, a.

Regla. Scriva secund ina *giesta* derivonza e tenor l' isonza sut la tèsis consequentamein i. Evitescha e ed a.

1. (*E rom. i ed u-l.*)

25 *Axiculus-ischél*, buc ischil, aschil.

capréci, buc caprici; mo caprizius.

Dictum-détg, détgas; dicziun, contradicziun etc.

Filius-figl, figlia; figlalonza; buc fe-faglalonza. (Igl a intern ei il ligiom.)

30 **Remarca.** Per distinguer fegl (Blatt) da fegl (Sohn), podess ins scriver **figl** (Sohn), **figlia**.

Fick-fétg, buca fitg. Fétga, buc fitga; mo *fitgar, fitgada*, buc fatgar, fetgar.

35 *Gliema*, buc glima; mo glimar e glimadira, buc gliamar gliamadira.

Gretta, dagrettas, buca gritta; mo *grittentar*.

Lecken-létga, buc litga; mo *litgar*, buc le-latgar.
Légn, buc lign; mo *lignar*, lignada, buc lagnar,
Binde-pénda, buc pinda; *pindèl*, buc pandel.

5 *Pétg*, pétga, buc pitg; pitgar, sepitgar, *pitgadur*; mo petga-lenn (essent dus plaids, che pon vegnir secrets separada- mein ed han perquei *scadin* ina silba tonica.)

Distinguia pétg (Stich) e pétg (Halt). L' expressiun *pitg*, pétg, p. e. dar pitg pétg, resta.

10 *Pégna*, buc pigna. **Quent**, (o) *raquenta*; buc quenn u quint, raquinta; mo *quintar*, raquintar, raquintazion; buc quentar. *Quetschen-squetsch*, buc squitsch; mo *squitschar*.

Résea, buc risca; *riscar*, buc rascar.

Resti, buc risti.

Rima-sdrema, buc sdrima; *sdrimar*, sdriau, buc sdramar.
Spiritus-spért, buc spirt; mo spirtal, spiritual.

15 *Scriptum-secret*, ma scartira.

2. (*E rom.-u l.*)

Betsch, buc bitsch; bitschar, bitschada, buc ba-betschar.

Brénzla, buc brinzla; mo brinzlar, sbrinzlar, brinzligiar.

20 *Fumus-fem*, buc fim; firmar, fimentar; buc fe-famentar u fomentar.

Fructus-fretg, buc fritg; mo *fritgar, friteivel*.

Fustis-fest, buc fist, mo festamenta. (Mira la derivaziun.)
Acutiare-giezza, buc gizza; mo gizzar, gizzada; buc giezzada ni giazzada.

25 *Justus-giest*, buc gist; mo *giustia* (tenor justizia), buc *gistia*.

Utile-étel, buc itel, cummin-etel; mo *utilisar*.

Manedel, buc manidel; maniclem, maniclar, buc manaclem.

30 *Manez*, buc maniz; *manizzar*, manizzura, buc manazzura.

Metsch, buc mitsch; mitschar, buc me-matschar.

Mutus-met, buc mit; mitun, mettamenta. (Igl e pervia dil suffix mènta.)

Muscus-mes-chel, buc mis-chel; mo *misclar*.

35 *Nutzen-nez*, buc niz; nizeivel, senizigiar.

Sbeta, buc sbitta, better, buc bitter; mo *sbittar*.

Schétg, buc schitg, *schetga*; *schitgira*, buc sche-schatgira; schigiar, schigientar, buc sche-schagientar.

Tschess, buc tschiss; *tschissun*.

40 *Vista-vesta, vista*. Per distinguer, scriva *vesta* (Antlitz), *vista* (Ansicht), survista etc.

Vita-veta, buc vita; *vital, vitaleci*.